

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	CHEMIA KOORDYNACYJNA I BIONIEORGANICZNA, PG_00053216						
Kierunek studiów	Chemia						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2021 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2022/2023		
Poziom kształcenia	I stopnia - inżynierskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Wydział Chemiczny -> Katedra Chemii Nieorganicznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. inż. Anna Dołęga					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	prof. dr hab. inż. Anna Dołęga dr inż. Anna Ordyszewska dr hab. inż. Rafał Grubba dr hab. inż. Łukasz Ponikiewski					
Formy zajęć i metody nauczania	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	15.0	0.0	15.0	45
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0 Adres na platformie eNauczanie: https://enauczanie.pg.edu.pl/moodle/course/view.php?id=18883						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach		Praca własna studenta		RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	45	5.0		25.0		75
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z podstawowymi wiadomościami z dziedziny chemii koordynacyjnej oraz chemii bionieorganicznej.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[K6_W02] ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną związaną z chemią, obejmującą podstawowe prawa chemiczne, strukturę elektronową atomu, zna i rozumie istotę właściwości pierwiastków i związków chemicznych wraz z ich otrzymywaniem, ma niezbędne umiejętności do dokonywania obliczeń i rozwiązywania problemów technicznych	Student wie w jaki sposób czynniki entropowe i entalpowe wpływają na trwałość związków koordynacyjnych. Student zna i rozumie wpływ różnych elektrostatycznych składowych na trwałość związków koordynacyjnych. Student rozumie wpływ struktury elektronowej związku koordynacyjnego na jego labilność w roztworze.	[SW1] Ocena wiedzy faktograficznej
	[K6_U02] potrafi pracować indywidualnie i w zespole; potrafi ocenić czasochłonność zadania oraz planować i organizować pracę indywidualną oraz w małym zespole w sposób zapewniający realizację zadania w założonym terminie	Podczas wykładów student poznaje podstawowe pojęcia związane z koordynacją i chemią bionieorganiczną, przygotowuje seminarium na wybrany temat w ramach seminariów oraz współpracuje w małej grupie w ramach laboratorium.	[SU1] Ocena realizacji zadania [SU3] Ocena umiejętności wykorzystania wiedzy uzyskanej w ramach przedmiotu [SU5] Ocena umiejętności zaprezentowania wyników realizacji zadania
	[K6_U03] potrafi opracować szczegółową dokumentację wyników realizacji samodzielnie prowadzonych eksperymentów oraz przygotować opracowanie zawierające omówienie tych wyników	Student przygotowuje sprawozdanie z zajęć laboratoryjnych zawierające omówienie uzyskanych wyników	[SU5] Ocena umiejętności zaprezentowania wyników realizacji zadania
	[K6_W03] ma podstawową wiedzę w obszarze chemii teoretycznej, obejmującą elementy chemii kwantowej niezbędne do przewidywania struktury geometrycznej cząsteczek. Zna podstawowe narzędzia mechaniki molekularnej oraz powiązanie metod teoretycznych z dyscyplinami inżynierskimi w zakresie niezbędnym do prowadzenia podstawowych operacji technologicznych	Student wie w jaki sposób konfiguracja elektronowa metali przejściowych decyduje o strukturze związków koordynacyjnych i ich właściwościach fizykochemicznych.	[SW1] Ocena wiedzy faktograficznej

Treści przedmiotu	Wykład: 1. Podstawy chemii koordynacyjnej: teorie budowy związków koordynacyjnych, izomeria. 2. Termodynamika i kinetyka , równowagi w roztworach związków koordynacyjnych, stabilność i labilność związków kompleksowych. 3. Budowa i rodzaje związków koordynacyjnych. Atom centralny i ligandy. 4. Teorie wiązania, właściwości magnetyczne i spektroskopia elektronowa związków koordynacyjnych. 5. Co to jest chemia bionieorganiczna. Biopierwiastki. 6. Chemia bionieorganiczna pierwiastków bloku s. 7. Chemia pierwiastków bloku p. Wapniowce. 8. Mangan w fotosyntezie fotosystem II 9. Rola żelaza w przenoszeniu tlenu hemoglobina. Rola żelaza (i molibdenu) w wiązaniu azotu nitrogenaza. Rola żelaza w przenoszeniu elektronów. 10. Przenoszenie elektronów i reakcje redoks białka zawierające miedź. 11. Enzymy cynkowe w reakcjach przenoszenia protonu i jonu wodorkowego. Enzymy cynkowe w reakcjach hydrolizy wiązań. 12. Palce cynkowe 13. Inne metale, białka magazynujące metale 14. Związki metali jako leki cisplatyna, związki złota, związki srebra i in. 15. Syntetyczna chemia bionieorganiczna - przykłady. Laboratorium: ĆWICZENIE 1. Związki kompleksowe pojęcia podstawowe i reakcje ĆWICZENIE 2. Izolacja chlorofilu z wybranych roślin. ĆWICZENIE 3. Preparatyka wybranych związków koordynacyjnych. Synteza i badanie właściwości fizykochemicznych. Seminarium: Prezentacje przygotowane przez studentów na tematy z dziedziny chemii koordynacyjnej i bionieorganicznej; przykładowe tematy: 1. Etery koronowe zastosowanie 2. Koronandy i kryptandy zastosowanie 3. Porfiryryny i koryny 4. Siderofory 5. EDTA właściwości i zastosowanie 6. Kompleksy cyjankowe metali przejściowych przykłady i zastosowanie 7. Kompleksy metali z wodorem, azotem i tlenem 8. Klastry i nanocząstki budowa i zastosowanie 9. Polimery koordynacyjne budowa i zastosowanie 10. Związki kompleksowe złota 11. Związki kompleksowe rtęci 12. Transport metali w organizmach żywych: transferyna, ferrytyna, ceruloplazmina, metalotioneiny 13. Toksyczność metali - mechanizm: Hg, Pb, Tl														
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak														
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sposób oceniania (składowe)</th> <th>Próg zaliczeniowy</th> <th>Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Seminarium - ocena prezentacji</td> <td>50.0%</td> <td>30.0%</td> </tr> <tr> <td>Laboratorium - wykonanie ćwiczeń, sprawozdania</td> <td>45.0%</td> <td>30.0%</td> </tr> <tr> <td>Wykład - kolokwia</td> <td>50.0%</td> <td>40.0%</td> </tr> </tbody> </table>			Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	Seminarium - ocena prezentacji	50.0%	30.0%	Laboratorium - wykonanie ćwiczeń, sprawozdania	45.0%	30.0%	Wykład - kolokwia	50.0%	40.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej													
Seminarium - ocena prezentacji	50.0%	30.0%													
Laboratorium - wykonanie ćwiczeń, sprawozdania	45.0%	30.0%													
Wykład - kolokwia	50.0%	40.0%													
Zalecana lista lektur	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Podstawowa lista lektur</td> <td colspan="2"> 1. Bielański A., Podstawy chemii nieorganicznej. PWN, Warszawa, 2010 oraz wydania wcześniejsze. 2. Roat-Malone R.M.: Chemia bionieorganiczna. PWN, Warszawa, 2010 </td> </tr> <tr> <td>Uzupełniająca lista lektur</td> <td colspan="2">Maria Cieślak-Golonka, Dr Jan Starosta, Marek Wasielewski, Wstęp do chemii koordynacyjnej, PWN, Warszawa, 2021</td> </tr> <tr> <td>Adresy eZasobów</td> <td colspan="2">Adresy na platformie eNauczanie:</td> </tr> </tbody> </table>			Podstawowa lista lektur	1. Bielański A., Podstawy chemii nieorganicznej. PWN, Warszawa, 2010 oraz wydania wcześniejsze. 2. Roat-Malone R.M.: Chemia bionieorganiczna. PWN, Warszawa, 2010		Uzupełniająca lista lektur	Maria Cieślak-Golonka, Dr Jan Starosta, Marek Wasielewski, Wstęp do chemii koordynacyjnej, PWN, Warszawa, 2021		Adresy eZasobów	Adresy na platformie eNauczanie:				
Podstawowa lista lektur	1. Bielański A., Podstawy chemii nieorganicznej. PWN, Warszawa, 2010 oraz wydania wcześniejsze. 2. Roat-Malone R.M.: Chemia bionieorganiczna. PWN, Warszawa, 2010														
Uzupełniająca lista lektur	Maria Cieślak-Golonka, Dr Jan Starosta, Marek Wasielewski, Wstęp do chemii koordynacyjnej, PWN, Warszawa, 2021														
Adresy eZasobów	Adresy na platformie eNauczanie:														

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Dlaczego nierozpuszczalny w wodzie wodorotlenek miedzi, łatwo rozpuszcza się w roztworze amoniaku? Zapisz równanie reakcji. 2. Co to są kompleksy chelatowe? Podaj przykład takiego kompleksu - zapisz jego wzór. 3. Diaminadichloroplatyna(II) ma dwa izomery zaś diaminadichlorocynek(II) tylko jeden. Jaką w związku z tym geometrię koordynacyjną wykazują te jony metali w wymienionych związkach kompleksowych? Narysuj i nazwij oba izomery kompleksu platyny. 4. Na przykładzie tetraaminamiedzi(II) zapisz etapy tworzenia związku kompleksowego oraz wyrażenie opisujące skumulowaną stałą trwałości kompleksu. 5. Poniżej przedstawiono szereg spektrochemiczny ligandów: ligandy słabego pola $I^- < Cl^- < OH^- < F^- < H_2O < NH_3 < CO/ CN^-$ ligandy silnego pola. Który z podanych ligandów utworzy z większym prawdopodobieństwem kompleks wysokospinowy, Cl czy CN ? 6. Obok intensywniejszej barwy tetraedryczne kompleksy manganu(II) są często zielone podczas gdy oktaedryczny kompleks $[Mn(H_2O)_6]^{2+}$ jest bladoróżowy. Dlaczego? 7. Oblicz stężenia jonów Ag^+ oraz cząsteczek amoniaku NH_3 obecne w 0,01M roztworze $[Ag(NH_3)_2]Cl$, który zawiera dodatkowo 0,2 M amoniaku. 8. Spinowy moment magnetyczny związku kompleksowego można obliczyć na podstawie liczby niesparowanych elektronów (tzw. spin-only). Ile wynosi przybliżony moment magnetyczny kompleksów miedzi(II)?
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy